

Servicetransformationer gennem telemedicin

Klaus Phanareth, Søren Vingtoft, Niels Ejkskjær & Lis Dragsted

STATUSARTIKEL

Dansk Selskab for Klinisk Telemedicin

2012 var året, hvor resultaterne fra verdens største randomiserede telemedicinske undersøgelser, The Whole System Demonstrator, blev publiceret, og hvor der blev skabt en større klarhed om effekterne, herunder specielt patientsikkerheden. I alt 3.000 borgere med en kronisk sygdom blev i 12 måneder behandlet, enten gennem et telemedicinsk koncept (telemedicinsk teknologi anvendt i en bestemt organisatorisk kontekst) eller ved »usual care«. På stort set alle effektparametre fandt man en signifikant forbedring i telemedicingruppen sammenlignet med kontrolgruppen.

Bemærkelsesværdigt var det, at interventionsgruppen havde en 45% lavere mortalitet. Livskvalitets-, angst- og depressionsmålinger viste ingen forskel mellem de to behandlinger, hvilket tilbageviser argumenterne om, at telemedicin fremmedgør og isolerer patienterne [1].

I en stor litteratursøgning fra 2012 fandt man i 46 af 54 randomiserede kliniske studier, alle med et telemedicinsk koncept som intervention og med > 100 forsøgspersoner, forbedringer ved brug af telemedicin, uanset om der blev adresseret forebyggende interventioner, beslutningsstøtte eller kliniske effekter [2].

Telemedicin har nu opnået en modenhed, der med tilpasset organisering har potentiale til at levere traditionelle sundhedsydelser på en ny og mere tilgængelig måde (servicetransformation) med en hidtil uset involvering og inddragelse af modtageren (borgeren).

EU udgav i år et *policy paper*, »Redesigning health in Europe for 2020«, hvori der blev konkluderet, at systematiske transformationer båret af infor-

mationsteknologi og telemedicin er nødvendige for at sikre en fremtidig bæredygtig sundhedsmodel [3].

Budskabet er allerede blevet omsat til handling flere steder i Europa. Eksempelvis har det britiske sundhedsministerium igangsat servicetransformationer gennem et stort offentligt-privat samarbejde, hvor man udruller telemedicinske koncepter til 3 mio. borgere gennem de næste to år [4].

I Danmark har der også været stort fokus på telemedicin [5]. I handlingsplanen fra 2012 er der udvalgt fem strategiske initiativer, hvormed man skal afprøve konkrete telemedicinske løsninger.

Telemedicin bærer kimen til at facilitere servicetransformationer, der kan flytte vores nuværende sundhedsvæsen fra et i overvejende grad reaktivt, kontaktbaseret hospitalsparadigme hen mod en borgercentrisk-sundhedsmodel, der er »designet« til at være langt mere proaktiv, enstregen og virtualiseret. Det fordrer nyskabelser både mht. primær og sekundær forebyggelse, behandlingsansvar, geografisk bundethed og afregningsmodeller. Det er en proces, som er i fuld gang forskellige steder i den vestlige verden, men hvor langt er vi reelt set i Danmark? Er det ikke på tide, at vi får skabt rammerne for de servicetransformationer, der skal sikre fremtidens sundhedsvæsen i Danmark – også før vi bygger »supersygehuse«, der yderligere vil konsolidere en forældet behandlerkultur mange år frem, og som for alvor vil bremse det udviklings- og vækstpotentiale, som dansk velfærdsteknologi stadig rummer? Et forslag kunne være etableringen af et *nationalt center for servicetransformation*, som med en forskningsbaseret tilgang, sektor neutralt og apolitisk kunne agere som videnscenter og navigator i den innovative transformationsproces, som den danske velfærdsmodel uvægerligt står over for.

KORRESPONDANCE: Klaus Phanareth, Afdeling M, Frederiksberg Hospital, Nordre Fasanvej 57-59, 2000 Frederiksberg. E-mail: phanareth@gmail.com

INTERESSEKONFLIKTER: Forfatterens ICMJE-formularer er tilgængelige sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk

LITTERATUR

1. Steventon A, Bardsley M, Billings J et al. WSD – cluster randomised trial. *BMJ* 2012;344:e3874.
2. AMIA Informatics 2012 Year in Review. <http://faculty.washington.edu/dmasys/YearInReview/2012index.html> (12. dec 2012).
3. EU-policy paper. Redesigning health in Europe for 2020. <http://epractice.eu/en/library/5362646> (4. dec 2012).
4. 3millionlives – project, <http://3millionlives.co.uk/> (1. dec 2012).
5. National handlingsplan for udbredelse af telemedicin, www.dgst.dk (12. dec 2012).

Paradigmeskift båret af servicetransformationer. Informationsteknologi, telemedicin, digitalisering og fremtidens servicebevidste borgere er nogle af drivkræfterne bag de processer, der vil transformere sundhedsvæsenet fra et hospitalsparadigme mod et borgercentrisk paradigme.

Servicetransformationer	
Hospitalsparadigme	Borgercentrisk paradigme
patient	→ borger
diagnose	→ forløb
sygdom	→ tilstand
ansvarsfratagelse	→ empowerment
behandling	→ service/forebyggelse
indlagt	→ udlagt
planlagt/kontrol	→ ved behov/tilgængeligt
fragmenteret	→ sammenhængende/koordineret
behandler	→ konsulent/coach
kontakt-/aktivitetsafregning	→ service-/kvalitetsafregning
sektor opdelt	→ sektor neutralt
centralt	→ borgernært